

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Соціально-педагогічний супровід учасників освітнього процесу»

Розробник(и): ФОП Мамченко Тетяна Сергіївна, ЄДРПОУ 2794313823

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т. С. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Актуальність програми обумовлена зростанням соціальних викликів, необхідністю підтримки учнів, сімей та педагогів, профілактики соціальних ризиків і формування безпечного освітнього середовища.

Цільова група: Соціальні педагоги, педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, практичні психологи, класні керівники.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у сфері соціально-педагогічного супроводу.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомлення з сучасними підходами соціальної педагогіки
- Розвиток навичок роботи з різними соціальними групами
- Профілактика соціальних ризиків та кризових ситуацій

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- соціально-педагогічна
- комунікативна
- правова
- психолого-педагогічна

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі зможуть здійснювати ефективний соціально-педагогічний супровід учнів і сімей, сприяти створенню безпечного та підтримувального освітнього середовища.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Лялькотерапія як інструмент взаємодії з тривожними дітьми	1	1-29	2-30
2	Становлення позитивної Я-концепції, як мета особистісної адаптації	1	1-29	2-30
3	Організація життєдіяльності у школі у відкритих виховних просторах	1	1-29	2-30
4	Самозбереження особистості в ситуації пандемічної тривоги	1	1-29	2-30
5	Ізотерапія в роботі з дітьми	1	1-29	2-30
6	Профілактика емоційного вигорання вчителя.	1	1-29	2-30
7	Психотравми та психосоматичні прояви у дітей. Як з цим працювати	1	1-29	2-30
8	Психолого-педагогічні особливості роботи з дітьми в сучасному освітньому просторі	1	1-29	2-30
9	Психолого-педагогічні особливості роботи з дітьми в сучасному освітньому просторі	1	1-29	2-30
10	Психотравми та психосоматичні прояви у дітей. Як з цим працювати	1	1-29	2-30
11	Психологічна допомога дітям із травмівним досвідом	1	1-29	2-30
12	Шкільна арттерапія. Інноваційні напрями та методи.	1	1-29	2-30
13	Комунікативна компетентність. Формування ефективного педагогічного спілкування.	1	1-29	2-30
14	Вплив казкотерапії на розвиток психічних властивостей школярів	1	1-29	2-30
15	Типи комунікації в залежності від психотипу учня.	1	1-29	2-30
16	Збереження психологічного та фізичного здоров'я учнів. Потреби сучасного вчителя.	1	1-29	2-30
17	Емоційний інтелект. Формування психологічної компетентності педагога	1	1-29	2-30
18	Формування характеру та розкриття потенціалу учнів - відмінності в підходах.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
19	Психологічно-профілактична корекція залежностей учнів.	1	1-29	2-30
20	Як справитись зі стресом на робочому місці. Техніки та вправи для відновлення ресурсу.	1	1-29	2-30
21	Теорія казкотерапії на практиці. Дієві інструменти для корекційних занять.	1	1-29	2-30
22	Вирішення актуальних проблем особистісного зростання. Поняття емоційного інтелекту.	1	1-29	2-30
23	Психолого-педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту дітей.	1	1-29	2-30
24	Емоційний інтелект та профілактика професійного вигорання педагога під час воєнного стану.	1	1-29	2-30
25	Педагогіка дозвілля: позитивний імідж освітнього закладу, педагога, здобувача.	1	1-29	2-30
26	Правова свідомість і правова культура учасників освітнього процесу	1	1-29	2-30
27	Академічна доброчесність та соціалізація учнівської молоді.	1	1-29	2-30
28	Роль позитивного мислення у формуванні зрілої особистості.	1	1-29	2-30
29	Психологічні чинники прихованого цькування в підлітковому середовищі	1	1-29	2-30
30	Культура спілкування як фундаментальний інструмент якісної сучасної освіти	1	1-29	2-30
31	Психологія в освіті. Культура спілкування як фундаментальний інструмент якісної сучасної освіти.	1	1-29	2-30
32	Практика психологічних технік у роботі з учнями НУШ. Розвиток цілеспрямованості у навчанні.	1	1-29	2-30
33	Розвиток міжкультурної компетентності вчителів: стратегії співпраці з батьками та учнями з різних культурних середовищ	1	1-29	2-30
34	Принципи надання психологічної допомоги та типові помилки психолога	1	1-29	2-30
35	Методи арт-терапії для виявлення та подолання тривожності у дітей та підлітків	1	1-29	2-30
36	Творчий шлях до психологічного здоров'я: арт-терапія та подолання стресу в учнів.	1	1-29	2-30
37	Соціальна педагогіка в закладах освіти.	1	1-29	2-30
38	Розвиток професійних компетенцій соціального педагога: навчання, тренінги, саморозвиток.	1	1-29	2-30
39	Психологічні аспекти розвитку емоційного інтелекту у дітей	1	1-29	2-30
40	Проста психологія. Створення сприятливих умов для позитивної комунікації з учнями	1	1-29	2-30
41	Перша емоційна допомога в системі освіти	1	1-29	2-30
42	Навички першої емоційної допомоги. Запобігання ПТСР та психологічних розладів учнів.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
43	Глімери для емоційної стійкості учасників освітнього процесу.	1	1-29	2-30
44	Розвиток психічної стабільності учнів на уроках. Технології накопичення та використання для стабілізації психо-емоційного стану	1	1-29	2-30
45	Емоційна обізнаність педагога: розуміння травми як ключ до підтримки учня	1	1-29	2-30
46	Арттерапія в умовах війни: методи психологічної підтримки учнів із сімей військовослужбовців.	1	1-29	2-30
47	ШІ в роботі психолога та соціального педагога: де допомагає, де — ні.	1	1-29	2-30
48	Психолог і штучний інтелект: де технологія стає помічником, а де людина незамінна	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Лялькотерапія як інструмент взаємодії з тривожними дітьми

Ключові питання теми: Гра з лялькою - це той світ реальності, в якому живе живе дитина. Лялькотерапія дає можливість природного та безболісного втручання дорослого в світ дитини з метою корекції або профілактики. Зокрема, цей метод дозволяє на етапі виготовлення ляльок здійснювати корекційний вплив.

Тема 2. Становлення позитивної Я-концепції, як мета особистісної адаптації

Ключові питання теми: Я образ, самооцінка, самосвідомість, самоставлення є важливими компонентами у структурі Я концепції, які забезпечують її особистісну адаптацію та впливають на модальність емоційних переживань і формування індивідуальних характерологічних рис. Позитивна Я концепція є системою уявлень особистості, що містить усвідомлення своїх: когнітивних (інтелектуальних) властивостей, котрі організуються в Я образі; емоційно ціннісних самоставлень, що виявляються у самооцінці; поведінкових дій; суб'єктивно сприйнятих соціальних чинників. Напрями розвитку позитивної Я концепції особистості на різних вікових етапах мають свої особливості. Певні психолого-педагогічні умови в освітньому середовищі можуть призвести до формування негативної Я концепції і спричинити появу особистісної дезадаптованості.

Тема 3. Організація життєдіяльності у школі у відкритих виховних просторах

Ключові питання теми: Курс розкриває ідею створення освітнього простору школи як сукупності відкритих виховних просторів - створених учнями і вчителями систем, в яких в межах обраного напрямку (визначеного профілю) відбувається активна взаємодія усіх учасників простору (охочих учнів, батьків, вчителів, волонтерів), що ґрунтується на максимальній підтримці ініціативи учнів щодо вибору форм пізнання, освітньої діяльності, вивчення предмету тощо.

Тема 4. Самозбереження особистості в ситуації пандемічної тривоги

Ключові питання теми: орієнтований на оволодіння педагогом інформацією та рекомендаціями щодо самозбереження особистості в

ситуації пандемічної тривоги

Тема 5. Ізотерапія в роботі з дітьми

Ключові питання теми: Ізотерапія використовується як засіб психологічної корекції: клієнтів з невротичними, соматичними порушеннями; дітей та підлітків, що мають складнощі у навчанні та соціальній адаптації; неадаптивних формах сімейних стосунків, внутрішньосімейних конфліктів; як засіб психологічної діагностики та терапії.

Тема 6. Профілактика емоційного вигорання вчителя.

Ключові питання теми: «Згоріти» на роботі дуже актуально для людини сучасного суспільства, особливо для того, хто за родом своєї діяльності здійснює численні й інтенсивні контакти з іншими людьми. Синдром емоційного вигорання виражається у психічній, емоційній і фізичній знемозі. Ступінь напруженості навантаження педагога сьогодні в середньому більше, ніж у менеджерів і банкірів, генеральних директорів і президентів асоціацій. У міру збільшення стажу роботи і віку педагогів, збільшення професійного навантаження неминуче відбувається накопичення втоми, наростання тривожних переживань, зниження настрою, вегето-судинні розлади і поведінкові зриви. В результаті психологічне, фізичне та соціальне здоров'я педагога наражається на серйозну небезпеку. Що, у свою чергу, негативно впливає на всіх учасників освітнього процесу. Тренінг спрямований на - поінформовування вчителів про наявні методи профілактики й боротьби зі стресом, зняття психологічної втоми; - активізацію мотиваційного компоненту у щоденній роботі та потреби у професійному вдосконаленні; - сприяння глибшому самопізнанню, особистісному зростанню та духовному добробуту.

Тема 7. Психотравми та психосоматичні прояви у дітей. Як з цим працювати

Ключові питання теми: Сучасна школа повинна бути орієнтована на особливості психофізіологічного, психологічного, особистісного розвитку учнів. Знання з психології особистості, вікової психології дадуть змогу правильно формувати програму, забезпечить психічне здоров'я та практичну ефективність кожного учасника освітнього процесу.

Тема 8. Психолого-педагогічні особливості роботи з дітьми в сучасному освітньому просторі

Ключові питання теми: Педагоги відчують потребу в отриманні практичних знань та умінь, чітких зрозумілих алгоритмів роботи в сучасних умовах по створенню умов для формування позитивної самооцінки учнів, їх мотивації та розвитку пізнавальної діяльності з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей для збереження їх фізичного, психічного, морального здоров'я.

Тема 9. Психолого-педагогічні особливості роботи з дітьми в сучасному освітньому просторі

Ключові питання теми: Педагоги відчують потребу в отриманні практичних знань та умінь, чітких зрозумілих алгоритмів роботи в сучасних умовах по створенню умов для формування позитивної самооцінки учнів, їх мотивації та розвитку пізнавальної діяльності з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей для збереження їх фізичного, психічного, морального здоров'я.

Тема 10. Психотравми та психосоматичні прояви у дітей. Як з цим працювати

Ключові питання теми: Сучасна школа повинна бути орієнтована на особливості психофізіологічного, психологічного, особистісного розвитку учнів. Знання з психології особистості, вікової психології дадуть змогу правильно формувати програму, забезпечить психічне здоров'я та

практичну ефективність кожного учасника освітнього процесу.

Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмівним досвідом

Ключові питання теми: Психологічна допомога, особливості надання психологічної допомоги дітям із травмівним досвідом, методи та технології

Тема 12. Шкільна арттерапія. Інноваційні напрями та методи.

Ключові питання теми: В арттерапії людина пізнає себе, навчається виражати свої почуття засобами мистецтва. Сучасні техніки арттерапії допомагають зняти емоційне напруження, вгамувати тривогу, гнів, агресію, зрозуміти психологічні проблеми та віднайти шляхи їх вирішення.

Тема 13. Комунікативна компетентність. Формування ефективного педагогічного спілкування.

Ключові питання теми: Важливим складником професійної компетентності педагога є комунікативна компетентність, яка виступає духовно-моральним чинником і науковим змістом освітнього процесу, де знання педагога, гуманність, душевна щедрість, бажання зрозуміти і допомогти учаснику освітнього процесу відіграють головну роль. Комунікативна компетентність – це здатність встановлювати та підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, що включає систему внутрішніх ресурсів, необхідних для побудови ефективної комунікації в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії. Вона передбачає такий рівень взаємодії з оточуючими, який дозволяє в межах своїх здібностей і соціального статусу успішно функціонувати в суспільстві, а також включає певний життєвий досвід, ерудицію, наукові знання тощо. У широкому розумінні поняття «комунікативна компетентність» розглядається як ідейно-моральна категорія, що регулює всю систему ставлень людини до природного й соціального світу, а також до самої себе як синтезу цих двох світів

Тема 14. Вплив казкотерапії на розвиток психічних властивостей школярів

Ключові питання теми: Казкотерапія, види казок, функції казок, терапевтична казка, релаксаційна казка, психологічно-повчальна казка, психотерапевтична казка

Тема 15. Типи комунікації в залежності від психотипу учня.

Ключові питання теми: Сучасні навчальні процеси потребують максимально ефективної комунікації між вчителем та учнем, а також всередині трудового педагогічного колективу. В цьому контексті важливим є формування в учасників освітньої взаємодії вміння розрізняти різні види комунікації в залежності від психологічних типів учасників, а також формування навиків переключення кожного з цих видів взаємодії в конструктивне русло. Задля реалізації цієї мети важливо в поточному моменті сприймати комунікативні відмінності кожного з восьми типів людей. А для цього слід знати як психологічний тип співрозмовника, так і власний психотип з їх сильними та слабкими сторонами.

Тема 16. Збереження психологічного та фізичного здоров'я учнів. Потреби сучасного вчителя.

Ключові питання теми: Сприяння збереженню психологічного та фізичного здоров'я учнів в умовах дистанційного навчання на основі теоретичних знань з психофізіології та психології творчості; надбання педагогами практичних навичок психологічного супроводу онлайн-навчання.

Тема 17. Емоційний інтелект. Формування психологічної компетентності педагога

Ключові питання теми: Сучасна українська школа потребує емоційно компетентного вчителя, який є динамічною комбінацією поглядів, цінностей, знань про емоції, вміння вираження, розуміння, керування власними емоціями та емоційним станом учнів, особистих якостей для успішного здійснення освітнього процесу на емоційній основі, засадах емпатії, поваги, співпраці з школярами, їх батьками, колегами, власної реалізації в професійній сфері.

Тема 18. Формування характеру та розкриття потенціалу учнів - відмінності в підходах.

Ключові питання теми: Сучасна освіта потребує якомога повнішого бачення та збалансування двох сфер: формування соціально затребуваного характеру людини та розкриття її потенційних можливостей. В цьому контексті важливим є формування в педагогів вміння відрізнити в освітньому процесі ці дві сфери, а також збалансовувати їх при взаємодії з різними типами учнів. Задля реалізації цієї мети важливо в поточному моменті сприймати типологічні відмінності кожного з восьми типів людей і виявляти що для учня на певному етапі навчання актуальніше - його соціалізація чи його самовираження.

Тема 19. Психологічно-профілактична корекція залежностей учнів.

Ключові питання теми: Адикції, інтернет залежність, профілактична та корекційна робота з дітьми

Тема 20. Як справитись зі стресом на робочому місці. Техніки та вправи для відновлення ресурсу.

Ключові питання теми: Наше життя сповнене стресів щодня. І від того наскільки людина вміє справлятися зі стресом залежить наскільки продуктивною буде її діяльність. А педагогам це вкрай необхідно, тому що щодня ми працюємо з дітьми, батьками педагогами і треба вміти швидко відновлюватись, знаходити ресурс

Тема 21. Теорія казкотерапії на практиці. Дієві інструменти для корекційних занять.

Ключові питання теми: Казкотерапія, види казок, функції казок, терапевтична казка, релаксаційна казка, психологічно-повчальна казка, психотерапевтична казка

Тема 22. Вирішення актуальних проблем особистісного зростання. Поняття емоційного інтелекту.

Ключові питання теми: Робота з фотоколодою метафоричних асоціативних карт 'Коли ще звірі говорили...'

Тема 23. Психолого-педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту дітей.

Ключові питання теми: Поняття, зміст психологічної компетентності та «емоційного інтелекту». Психолого-педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту. Використання психологічних методів розвитку емоційного інтелекту дітей.

Тема 24. Емоційний інтелект та профілактика професійного вигорання педагога під час воєнного стану.

Ключові питання теми: Визначення рівня розвитку емоційного інтелекту. Опанування навичками самоаналізу емоцій, управління емоціями, усвідомленого реагування, позитивного впливу на емоційний стан суб'єктів освітнього процесу. Розвиток здатності регулювати

психофізичний стан, запобігати стресу, знімати психоемоційне напруження.

Тема 25. Педагогіка дозвілля: позитивний імідж освітнього закладу, педагога, здобувача.

Ключові питання теми: Педагогіка дозвілля у контексті іміджу закладу освіти: цінності-сенси у місії школи; чек-лист педагогічно доцільної організації різних форм дозвілля учасників освітнього процесу; рекомендації до організації дозвіллевих івентів у контексті корпоративної і персональної репутації

Тема 26. Правова свідомість і правова культура учасників освітнього процесу

Ключові питання теми: правова свідомість учасників освітнього процесу: поняття, види, шляхи формування; професійна і наукова правосвідомість - площина академічної доброчесності і усвідомленої відповідальності в освіті; правова культура: складники, процесуальні аспекти.

Тема 27. Академічна доброчесність та соціалізація учнівської молоді.

Ключові питання теми: правова свідомість учасників освітнього процесу: поняття, види, шляхи формування; професійна і наукова правосвідомість - площина академічної доброчесності і усвідомленої відповідальності в освіті; правова культура: складники, процесуальні аспекти.

Тема 28. Роль позитивного мислення у формуванні зрілої особистості.

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу в отриманні нових знань і умінь, практичних психологічних технік у роботі з учнями, чітких та зрозумілих алгоритмів роботи, що допоможе якісно та кваліфіковано надавати допомогу учням

Тема 29. Психологічні чинники прихованого цькування в підлітковому середовищі

Ключові питання теми: □ розглянути поняття цькування та визначити різницю між цькуванням та шкільним конфліктом; □ проаналізувати типи цього феномену: фізичне, психологічне, економічне, сексуальне, кіберцькування; □ з'ясувати основні групи учасників та учасниць цькування в підлітковому колективі НУШ; □ визначити домінуючі мотиви вчинення цього виду насильства; □ розібрати типові помилки та труднощі, що виникають у роботі із цькуванням у НУШ; □ ознайомити з інструментами та техніками протидії цькуванню в НУШ.

Тема 30. Культура спілкування як фундаментальний інструмент якісної сучасної освіти

Ключові питання теми: Сучасну освіту неможливо уявити без правильного спілкування між учасниками навчально-виховного процесу. Саме вміння взаємодіяти як партнери забезпечує якісну передачу знань та активізує мотивацію до навчання. Правильне ставлення учнів та вчителів один до одного робить освіту результативною

Тема 31. Психологія в освіті. Культура спілкування як фундаментальний інструмент якісної сучасної освіти.

Ключові питання теми: Сучасну освіту неможливо уявити без правильного спілкування між учасниками навчально-виховного процесу. Саме вміння взаємодіяти як партнери забезпечує якісну передачу знань та активізує мотивацію до навчання. Правильне ставлення учнів та вчителів один до одного робить освіту результативною

Тема 32. Практика психологічних технік у роботі з учнями НУШ. Розвиток цілеспрямованості у навчанні.

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу в отриманні нових знань і умінь, практичних психологічних технік у роботі з учнями, чітких та зрозумілих алгоритмів роботи, що допоможе якісно та кваліфіковано надавати допомогу учням

Тема 33. Розвиток міжкультурної компетентності вчителів: стратегії співпраці з батьками та учнями з різних культурних середовищ

Ключові питання теми: Повномасштабна війна призвела до змін у сталих середовищах. Багато людей змушені покинути свої домівки та переселитися в інше місце. Перед учителями як ніколи гостро стоять задачі адаптації та інтеграції різних родин у шкільну спільноту. Навчальну програму створено таким чином, щоб забезпечити спільне бачення проблеми усіма учасниками освітнього процесу та дати можливість організувати процес так, щоб усі його учасники почувалися комфортно та могли працювати ефективно.

Тема 34. Принципи надання психологічної допомоги та типові помилки психолога

Ключові питання теми: 1. Психологічні принципи надання психологічної допомоги 2. Труднощі та типові помилки психологічного консультування 3. Тип помилок у психологічному консультуванні 4. Загальні правила ведення психологічного консультування

Тема 35. Методи арт-терапії для виявлення та подолання тривожності у дітей та підлітків

Ключові питання теми: Методи арт-терапії в роботі з подолання тривожності у дітей та підлітків

Тема 36. Творчий шлях до психологічного здоров'я: арт-терапія та подолання стресу в учнів.

Ключові питання теми: Методи арт-терапії в роботі з подолання тривожності у дітей та підлітків

Тема 37. Соціальна педагогіка в закладах освіти.

Ключові питання теми: 1. Характеристика соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти. 2. Практичні види робіт соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти.

Тема 38. Розвиток професійних компетенцій соціального педагога: навчання, тренінги, саморозвиток.

Ключові питання теми: 1. Характеристика соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти. 2. Практичні види робіт соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти.

Тема 39. Психологічні аспекти розвитку емоційного інтелекту у дітей

Ключові питання теми: Емоційний інтелект та особистісне зростання дитини

Тема 40. Проста психологія. Створення сприятливих умов для позитивної комунікації з учнями

Ключові питання теми: Емоційний інтелект та особистісне зростання дитини

Тема 41. Перша емоційна допомога в системі освіти

Ключові питання теми: Сучасна школа вимагає знань та умінь, при гострих стресових реакціях учнівського середовища. Навички першої емоційної допомоги дадуть можливість запобігання птср, психологічних розладів

Тема 42. Навички першої емоційної допомоги. Запобігання ПТСР та психологічних розладів учнів.

Ключові питання теми: Сучасна школа вимагає знань та умінь, при гострих стресових реакціях учнівського середовища. Навички першої емоційної допомоги дадуть можливість запобігання ПТСР, психологічних розладів

Тема 43. Глімери для емоційної стійкості учасників освітнього процесу.

Ключові питання теми: сутність глімеру; алгоритм творення; практики накопичення і використання глімерів у різних формах освіти для стабілізації конструктивного психо-емоційного стану, покращення ментального здоров'я

Тема 44. Розвиток психічної стабільності учнів на уроках. Технології накопичення та використання для стабілізації психо-емоційного стану

Ключові питання теми: сутність глімеру; алгоритм творення; практики накопичення і використання глімерів у різних формах освіти для стабілізації конструктивного психо-емоційного стану, покращення ментального здоров'я

Тема 45. Емоційна обізнаність педагога: розуміння травми як ключ до підтримки учня

Ключові питання теми: Сучасна школа потребує чіткого уявлення про ментальне здоров'я учнів. Вчитель може бути тією проміжною ланкою, яка може виявляти ментальні проблеми дітей

Тема 46. Арттерапія в умовах війни: методи психологічної підтримки учнів із сімей військовослужбовців.

Ключові питання теми: Психотехнології арттерапії з військовими та членами їх родин. Різновиди технік та методів психологічної допомоги

Тема 47. ШІ в роботі психолога та соціального педагога: де допомагає, де — ні.

Ключові питання теми: Сьогодні, щоб залишатися ефективним та зберігати власний ресурс, до класичних навичок психолога діагностика, консультування, корекція додаються цифрові компетентності. Сучасний психолог не бореться з технологіями і не боїться їх. Він інтегрує ШІ у свою роботу так, щоб машина робила паперову роботу, а людина — залишалася людиною для іншої людини, віддаючи клієнтам свій стовідсотковий фокус, емпатію та підтримку. Поряд з тим, ШІ схильний до 'галюцинацій' вигадкування фактів, неіснуючих досліджень чи перекручування теорій тому, психолог зобов'язаний вміти верифікувати перевіряти все, що видає нейромережа. ШІ дає сировину, але фінальний аналіз, адаптація під вікові особливості та верифікація науковості методів — це виключна відповідальність людини.

Тема 48. Психолог і штучний інтелект: де технологія стає помічником, а де людина незамінна

Ключові питання теми: Сьогодні, щоб залишатися ефективним та зберігати власний ресурс, до класичних навичок психолога діагностика, консультування, корекція додаються цифрові компетентності. Сучасний психолог не бореться з технологіями і не боїться їх. Він інтегрує ШІ у свою роботу так, щоб машина робила паперову роботу, а людина —

залишалася людиною для іншої людини, віддаючи клієнтам свій стовідсотковий фокус, емпатію та підтримку. Поряд з тим, ШІ схильний до 'галюцинацій' вигадування фактів, неіснуючих досліджень чи перекручування теорій тому, психолог зобов'язаний вміти верифікувати перевіряти все, що видає нейромережа. ШІ дає сировину, але фінальний аналіз, адаптація під вікові особливості та верифікація науковості методів — це виключна відповідальність людини.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
2. Андрющенко Т.К. Розвиток рефлексивної компетентності педагога: теорія і практика. Наук.-метод. посібник. Черкаси : КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2022. 72 с.
3. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
4. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. С. 9-14.
5. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рошчина Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с.
6. Борисенко В. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підхід. 2017. URL: <https://bit.ly/3hxpBSJ>
7. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.
8. Волощенко О., Козак О. Інтеграція медіаграмотності у навчальний предмет «Я досліджую світ» : навчально-методичний посібник. Київ : Академія вільної преси, Центр вільної преси, 2020. 36 с.
9. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
10. Даниленко Л.І. Вивчення фізичних явищ у живій природі у процесі викладання курсу біології: навч.- методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського

ОІПОПП, 2010. 110 с.

11. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^l>
12. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
13. Деякі питання організації та проведення супервізії: наказ МОН від 18.10.2019 р. №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-ге вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
15. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016. 52 с.
16. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
17. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
18. Закони екології Коммонера. URL: <https://bit.ly/3VzEWjA>
19. Закони екології Коммонера. URL: https://pidru4niki.com/1960120837942/ekologiya/zakoni_ekologiyi_kommonera
20. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
21. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с. URL: <http://oipopp.ed-sp.net/?q=node/76861>
22. Ісаєва Г. Метод проектів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
23. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
24. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
25. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
26. Компетентнісний підхід: ідеї для реалізації на уроках. URL: <https://bit.ly/3iujpsL>
27. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx>
28. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
29. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
30. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2250.pdf>
31. Линьов К. Концепція розвитку закладу освіти: з чого починати (част. 1). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WMiLcW77tyM>
32. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
33. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
34. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
35. Мойсеюк Неля. Педагогіка. URL: <https://bit.ly/3z9M8cc>

36. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
37. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36 – 42.
38. Пантелюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.
39. Піщун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.
40. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / О. Кириленко, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Русіщ // Асоціація міст України. - К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015.-396 с.Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Г. П. Васянович. - Львів : Сподом, 2010.-420 с.
41. Податковий кодекс Україн. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
42. Правило кисневої маски для педагогів: практичні вправи для відновлення в травматичних обставинах від Тетяни Тимошенко. URL: <https://bit.ly/3uydYxV>
43. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
44. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
45. Проектування індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку педагога : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 13 червня 2019 р.) / Упор. Л. А. Литвиненко. - К., 2019.- 189 с.
46. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.
47. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
48. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджіоні. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
49. Рябова З.В., Кравченко Г.Ю. Метод проєктів у розвитку якості початкової освіти. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 144 с.
50. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
51. Северинова А.М. Безперервний характер освоєння системи фізичних знань – основа фізичної грамотності. Педагогічний вісник. 2021. №3 (105). С.42-44.
52. Северинова А.М., Якуша Л.Г. Фізика на кухні. Експеримент в домашніх умовах. Програма курсу за вибором з фізики для 8 класу. Черкаси: ЧОПОПП, 2021. 16 с.
53. Скрипник М. І. Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадник. Київ, 2016. 231 с.
54. Супервізія : професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : порадник для супервізорів (наставників). - URL : <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%P1%80%P0%B2%P1%96%P0%B7%P1%96%P1%8F.pdf>
55. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8HA1>
56. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>

57. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
58. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
59. Фінансовий сенсей. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/finansovyy-sensey>
60. Фісун О.В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34, 133-139.
61. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
62. Читай, міркуй, твори: інтегровані компетентнісно орієнтовані завдання для учнів 3-4 класів Нової української школи / С. Гаряча, Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 68 с.
63. Ягенська Г.В. Формування дослідницьких умінь учнів 7-9 класів на уроках та в позакласній роботі з біології / Г.В. Ягенська. Луцьк. 105 с.
64. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71.
65. DLL 10: DaF für Jugendliche: Deutsch als Fremdsprache.Klett Sprachen GmbH, 2016. 199 s.
66. Profil européen pour la formation des enseignants de langue étrangère : un cadre de référence (Le Guide). URL: <http://surl.li/ealao>

Додаткова література:

1. Безпечна і дружна до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuiK>
2. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
3. Волківська Д. А. Сучасні підходи до визначення лідерства. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. 2014. Вип. 115. С. 45-47.
4. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
5. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>
7. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnYk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/>
8. Інтегровані завдання для молодших школярів: цікаво, пізнавально, креативно. / Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси: видавництво КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2022. 70 с.
9. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
10. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
11. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
12. Крижанівський В.В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. Педагогічний вісник, 2022. № (3)109. С. 32-33.
13. Манько В. А. Проблемне навчання як актуальна науково-педагогічна

проблема. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. Харків, 2006. Вип. 25. С. 102-106.

14. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
15. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Д.В. Ротфорт, О.М. Гезей, за заг. ред. Л.Д.Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 144 с.
16. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
17. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
18. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
19. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
20. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
21. Фундаментальні цінності академічної доброчесності ; пер. з англ. ІІ Міжнародний центр академічної доброчесності. - 2019. - 39 с. - URL : <https://www.skcptic.in.ua/wp-content/uploads/Integ-Valucs-Ukr.pdf>
22. Heick.T. The Characteristics of a Highly Effective Learning Environment. URL: <http://surl.li/eakxu>